

Η λογική του supermarket και η λογική της εκκλησίας

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)

Περίεργη η αναφορά σε μια πρόταση δύο άσχετων μεταξύ τους στοιχείων, της εκκλησίας και του supermarket. Αφορμή αυτού του συσχετισμού είναι ο πρόσφατος περιορισμός στις κινήσεις μας ,ο οποίος σωστά κατά μεγάλο μέρος, επιβλήθηκε για τον περιορισμό της διασποράς του ιού.

Τι είναι αυτό που προβληματίζει όμως; μέσα από αυτές τις δύσκολες καταστάσεις που άλλοι βιώνουν λιγότερο και άλλοι περισσότερο αναφύονται πεπειθήσεις, απόψεις που προηγουμένως βρισκόνταν σε λανθάνουσα κατάσταση, υποκρυπτόμενες εν ολίγοις ή και καταστάσεων που για αυτές αδιαφορούσαμε ή δεν τις είχαμε ποτέ υπολογίσει. Η ανάγκη για ικανοποίηση των πέντε μας αισθήσεων, της αφής, της όσφρησης, της γεύσης, της όρασης και της ακοής, αυτών δηλαδή που μας συνδέουν με τον γύρω κόσμο, έμψυχο και άψυχο, αναδεικνύει τι είναι σημαντικό, τι λιγότερο σημαντικό ή τι εντελώς ασήμαντο. Αναντίρρητα και ειδικά στις ημέρες μας, αυτό που προεξάρχει είναι το ένστικτο της επιβίωσης μας το οποίο, ως κυρίαρχο αυτή την στιγμή, καθοδηγεί και τις κινήσεις μας αλλά και τις κινήσεις όσων κυβερνούν ή κρατούν στα χέρια τους τις τύχες μας. Να φάμε καλά, να πλυθούμε σωστά, να απολυμανθούμε εμείς και τα αντικείμενα γύρω μας, να περιοριστούμε μακριά από άλλους ανθρώπους (όπου χρειάζεται και είναι απαραίτητο) για να επιβιώσουμε, να μην πεθάνουμε. Όλες οι κινήσεις μας περιστρέφονται γύρω από την παράταση της ζωής μας και την προσπάθεια να ξεχάσουμε ότι κάποτε και εμείς θα είμαστε φωτογραφίες σε κάποιο μνημόσυνο. Ακόμη και το καλημέρα ή το καληνύκτα ή το χρόνια πολλά τι είναι; δεν είναι μια ευχή για να πάει το εικοσιτετράωρο μας καλά και να επιβιώσουμε; το δε χρόνια πολλά ακόμη και σε εορτές που δεν ταιριάζει η ευχή (Πάσχα, Χριστούγεννα κλπ) τι υποδηλοί; παράταση ζωής.

Το supermarket, ο φούρνος, το περίπτερο, η φρουταρία τι είναι; είναι ακριβώς ο χώρος που έμμεσα με τη χρήση τους, παρατείνουμε το χρόνο της ζωής μας αλλά και διατηρώντας την ευζωία μας. Πέρα από αυτό, δηλαδή της διατήρησης της ζωής, ικανοποιεί και τις πλείστες των αισθήσεών μας. Την γεύση, την όσφρηση, την αφή, την όραση, ενίοτε και την ακοή. Είναι για τον σημερινό άνθρωπο της ύλης, αν και δεν την απορρίπτουμε καθώς είμαστε πνευματικά αλλά και υλικά όντα, η πεμπτουσία της ζωής μας. Σε κοινωνίες όπου η πνευματικότητα παρακμάζει και δεν εννοούμε με αυτό τον όρο την λογοτεχνία ή τις καλές τέχνες, μπορεί ο ανεξάρτητος παρατηρητής να διακρίνει ένα υλισμό, μια σαρκολατρεία τα οποία όλα πηγάζουν από την φιλαυτία και φιλαρέσκεια οι οποίες και αυτές εκπηγάζουν από τον εγωισμό. Σε αυτές, τις Δυτικού τύπου κυρίως κοινωνίες, ότι δεν μπορεί να αποδειχθεί δια του πειραματισμού είναι εν αμφιβόλω ή αποβάλλεται. Ότι οι πέντε αισθήσεις αντιλαμβάνονται είναι και τα αναγκαία και απαραίτητα. Ο Θεός, πλέον είναι μόνο για παρηκμασμένες κοινωνίες, μια ανάγκη εσωτερική που καλύπτει προσωπικές μας φοβίες. Υπάρχει μόνο μέσα στο κτήριο της εκκλησίας, αν υπάρχει και εκεί, ενώ έξω από αυτήν ο υλικός κόσμος θριαμβεύει. Σε μια πρόσφατη έρευνα που διάβασα αναφέρεται ότι στις πιο τεχνολογικά ανεπτυγμένες χώρες η αθεΐα είναι η επικρατούσα κατάσταση λόγω πιθανώς του Ορθολογισμού που

καταρρακώνει οποιάδήποτε έννοια υπερφυσικού και το οποίο δεν μπορεί επιστημονικά να αποδειχθεί. Στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες αυτά τα ποσοστά είναι λιγότερα λόγω ίσως της πιο «αγνής» κοινωνίας η οποία ακόμη δεν έχει προσβληθεί από τον κορονοϊό της αθείας και ορθολογισμού. Εξαίρεση αποτελούν οι πρώην ανατολικές χώρες με προεξάρχουσα την Ρωσία οι οποίες μέσα από την λαίλαπα του ολοκληρωτισμού κατάφεραν να διατηρήσουν ,έστω κουτσουρεμένη την πνευματικότητα τους. Έτσι τελικά η έλλειψη ακριβώς της ελευθερίας της λατρείας του Θεού επί δεκάδες χρόνια, κράτησε άσβεστη την φλόγα της πνευματικότητας.

Πίσω τώρα στα δικά μας. Τι δεν προσφέρει η εκκλησία για τον σύγχρονο άνθρωπο; την προοπτική της επίγειας παράτασης της ζωής μας. Οι μεταφυσικές υποσχέσεις, για τον περισσότερο κόσμο και αφού δεν μπορούν να γίνουν αντιληπτές από τις πέντε μας αισθήσεις είναι περιττές, αχρείαστες και εν προκειμένω μπορεί να δημιουργήσουν προβλήματα μετάδοσης του ιού. Η εκκλησία και ο Θεός στην στιγμή αυτή δεν μπορούν να προσφέρουν κάτι. Η ύλη προστατεύει την ύλη , το πνεύμα δεν μπορεί. Με την άρση των περιοριστικών μέτρων και αφού απομακρυνθεί ο κίνδυνος, ο Θεός μπορεί να ξαναμπεί στη ζωή μας χωρίς εμπόδια. Τώρα μπορεί να υπάρξει χωρίς να κινδυνεύουμε. Η εκκλησία δεν θα είναι ένα κτήριο το οποίο μπορεί να επιταχύνει, με την συνάθροιση κόσμου, την μετάδοση του ιού. Η προσευχή, η λατρεία του Θεού μπορεί να γίνεται άνετα, εφ' όσον, όπως ίσως το ποδόσφαιρο, βοηθά στην εκτόνωση της κοινωνίας. Αντίθετα το supermarket, αενάως ζει και θα ζει , ανεξάρτητα αν εμείς δεν θα ζούμε.

Προσφέρει έμμεσα την προοπτική της παράτασης της ζωής αλλά και της ικανοποίησης των αισθήσεών μας. Η εκκλησία χωρίς υπερβολή ,θεωρείται ένα είδος λαογραφίας, παράδοσης, εθίμων, όπως οι Κυπριακοί χοροί, τα τραγούδια ή το λευκαρίτικο κέντημα. Μια σειρά από πράξεις, ακολουθίες, μυστήρια επιβεβλεμένα, στερεότυπα και ίσως ψυχαναγκαστικές κινήσεις που ικανοποιούν εσωτερικές μας υπαρξιακές ανάγκες. Αυτοί είναι και οι βασικότεροι ίσως λόγοι για τους οποίους αυτή την στιγμήν τα supermarket και άλλες υπηρεσίες τυγχάνουν ευνοικότερης μεταχείρισης από το κράτος παρόλο που οι κανόνες περί της συνάθροισης του κόσμου ο οποίος δεν τηρεί τις αποστάσεις, και περί αριθμού ατόμων σε συγκεκριμένο εμβαδό έχουν παραβιασθεί παμπολλές φορές και που αυτό είναι γνωστόν τοις πάσι. Θα μπορούσε βέβαια αυτοί οι κανόνες να είχαν εφαρμοσθεί και πιο αυστηρά στις εκκλησίες, έτσι ο κόσμος , που από τον φόβο του ήδη πρίν τους περιορισμούς δεν προσερχόταν , να επωφεληθεί και να «αγοράσει» λίγη πνευματική τροφή. Αυτήν που οι πέντε αισθήσεις δεν αντιλαμβάνονται , αυτήν που βιώνεται αλλά δεν περιγράφεται, αυτήν που δεν είναι λαογραφία ή εθνική παράδοση.

Εν κατακλείδι, σε μια υποθετική και ίσως σε μια αδύνατον να εκπληρωθεί κατάσταση (μόνο και μόνο για προβληματισμό),θα ήθελα να ρωτήσω τον εαυτό μου πρώτα, ο καθένας τον δικό του και οι υπεύθυνοι στην εξουσία τους εαυτούς τους ,οι οποίοι ορίζουν τους κανόνες και θέτουν όρια, την ακόλουθη ερώτηση . Εάν μέσα στο supermarket μπορούσε ένας ιερέας να λειτουργήσει πάνω σε ένα πρόχειρο τραπέζι , όπως γίνεται σε στρατόπεδα ή αλλού όπου δεν υπάρχει εκκλησία, με πιστούς που θα παρακολουθούσαν την λειτουργία και θα ψώνιζαν, θα υπήρχε απαγόρευση ή όχι;

- αν μας απαντήσουν ότι όχι δεν θα επιτραπόταν η τέλεση Θείας Λειτουργίας τότε η υποψία μας ότι ο Θεός και η εκκλησία είναι το πρόβλημα είναι πέρα για πέρα βάσιμη. Εφόσον επιτρέπεται η συνάθροιση για τα ψώνια γιατί να μην επιτρέπεται , έστω για λίγη ώρα τα ίδια άτομα να παρακολουθήσουν την λειτουργία;

- Εάν όντως επιτρεπόταν στον ίδιο χώρο του supermarket η τέλεση της Θείας λειτουργίας που αυτό σημαίνει ότι στην εκκλησία με τον ίδιο αριθμό ατόμων απαγορεύεται ενώ σε ένα άλλο κτήριο όχι, τότε δεν είναι το πρόβλημα ο Θεός η εκκλησία. Το πρόβλημα είναι η θεώρηση της εκκλησίας εν συνόλω ως κάτι του μη αναγκαίου αλλά που υπό την ομπρέλλα του supermarket μπορεί να στεγαστεί και να της επιτραπεί η ύπαρξη. Ουσιαστικά , ταιριάζει η ρήση του λαού μας «με τον βασιλικό ποτίζεται και η γλάστρα».

Συμπερασματικά και είναι πλέον βέβαιο , ότι οι βαθιές και παρατεταμένες κρίσεις, όποιες και αν είναι αυτές αποκαλύπτουν , όπως ο ορμητικός χείμαρρος τα κρυμμένα επί χρόνια σκουπίδια, την σαθρότητα της κοινωνίας. Αποκαλύπτονται οι προτιμήσεις και οι προτεραιότητες της εξουσίας, της κοινωνίας, των ατόμων αλλά και μελών του κλήρου. Με κάτι τέτοια γεγονότα, «ξεχωρίζει η ήρα από το στάρι, κοσκινίζεται ο κόσμος», έλεγε πολύ σοφά ο Άγιος Παΐσιος... Αυτή την στιγμή δίνουμε εξετάσεις, και τα αποτελέσματα πιθανόν να είναι απογοητευτικά , τα δωροκουπόνια δυστυχώς που ο Θεός μας παρέδωσε με την ένταξη μας στην Ορθόδοξη εκκλησία θα μείνουν για τους περισσότερους ανεξαργύρωτα.

Καλό Πάσχα

Νέαρχος Παναγής

Οδοντίατρος Ορθοδοντικός